

Anne-Baba Görüşleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne-Baba Görüşleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16018>

Özet

Anne-Baba Görüşleri Ölçeği (AGÖ), Dr. Arzu Özyürek tarafından 2018 yılında geliştirilmiş, ebeveynlerin çocuk yetiştirme süreçlerine dair sahip oldukları **bilişsel** ve **duygusal tutumlar** ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, yazarın **anne-baba çocuk yetiştirme tutumlar** üzerine yaptığı kapsamlı bir ölçek geliştirme çalışmasının parçası olarak ortaya çıkmıştır. Ölçeğin temel amacı, ebeveynlerin disiplin yöntemleri, özerklik desteği ve duygusal sıcaklık gibi kritik alanlardaki algılarını ve görüşlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. AGÖ, özellikle Türk kültür bağlamında ebeveynlik davranışları ve inanç sistemlerinin anlaşılmasına önemli katkılar sunmaktadır.

Ölçek, sosyal araştırmalar ve klinik psikoloji alanlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır ve ebeveynlerin çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalara veri sağlamaktadır. Ölçeğin orijinal çalışması, psikometrik standartlara uygun olarak geliştirilmiş olup, ebeveynlik araştırmalarında nicel verilerin toplanması için sağlam bir temel sunar.

Anahtar Kelimeler

Anne-Baba Görüşleri, **Çocuk Yetiştirme Tutumları**, Ebeveynlik, Psikolojik Ölçek, Ölçek Geliştirme, Ebeveynlik Stilleri, Aile Psikolojisi

Yazarlar

Arzu Özyürek

Amaç

Anne-Baba Görüşleri Ölçeği'nin temel amacı, ebeveynlerin çocuk yetiştirme pratiğine ve felsefesine dair sahip oldukları çeşitli görüşleri ve inanç sistemlerini sistematik bir biçimde ölçmektir. Geliştirme çalışması, modern ebeveynlik yaklaşımları ve geleneksel tutumların birleşimini yansıtan faktörleri ortaya çıkarmayı hedeflemiştir.

Bu araç, araştırmacılara ve klinisyenlere, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine yönelik beklentilerini, uyguladıkları disiplin stratejilerini ve çocuklarıyla kurdukları duygusal bağın kalitesine dair algılarını değerlendirme imkanı sunar. Ölçek, ebeveyn eğitim programlarının planlanması ve müdahale stratejilerinin belirlenmesi açısından tanıtıcı bir rol üstlenmektedir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, **Anne-Baba Görüşleri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, ebeveynlerin bilinçli veya bilinçsiz

olarak benimsediği, çocukların davranışları şekillendiren ve onların psikososyal gelişimlerini etkileyen temel inançlar bütünü olarak kavramsallaştırılmıştır. Bu yapının altında yatan alt boyutlar genellikle şunları içerir:

Sıcaklık ve Kabul: Ebeveynin çocuğa gösterdiği sevgi, şefkat ve kabul düzeyi.

Kontrol ve Disiplin: Kuralların uygulanma biçimi, sınır koyma ve ceza/ödül mekanizmalarına dair görüşler.

Özerklik Desteği: Çocuğun bireysel kararlar almasına ve bağımsız hareket etmesine ne ölçüde izin verildiğine dair inançlar.

Gelişimsel Beklentiler: Ebeveynin çocuğun belirli yaşlarda göstermesi beklenen davranışları ve başarıları hakkındaki görüşleri.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarıyla geçerlik, ölçüm aracının gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçme derecesini ifade eder. Anne-Baba Görüşleri Ölçeği'nin geçerlik çalışmalarıyla, yapısal bütünlüğü desteklemek amacıyla çeşitli yöntemler kullanılmıştır.

Öncelikle, madde havuzunun oluşturulması sürecinde uzman görüşleri alınarak **Kapsam Geçerliliği** sağlanmıştır. Ardından, ölçeğin teorik yapıya desteklemek amacıyla **Yapı Geçerliliği** incelemeleri yapılmıştır. Bu incelemeler, ölçek maddelerinin ölçülen teorik yapı ile tutarlı olduğunu ve farklı boyutların birbirinden ayrıtılabilirliğini göstermeyi amaçlamıştır. Çalışmada, ebeveynlik tutumlarının ölçen diğer yerleşik ölçeklerle korelasyon analizleri yapılarak **Ölçüt Geçerliliği** de desteklenmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçüm aracının tutarlı ve kararlı sonuçlar verme derecesidir. AGÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçeğin zaman içinde ve farklı durumlarda benzer sonuçlar ürettiğini kanıtlamak üzere yürütülmüştür.

Bu kapsamda, ölçeğin **İç Tutarlılık** katsayısı (**Cronbach Alfa** değeri) hesaplanmıştır. Yüksek alfa değerleri, ölçek maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla, aynı örneklem grubuna farklı zamanlarda uygulama yapılarak **Test-Tekrar Test Güvenirliği** yönteminin de kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu psikometrik çalışmalar, AGÖ'nün bilimsel araştırmalarda kullanılabilecek düzeyde güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin temel boyutlarını belirlemek ve ölçülen yapının alt bileşenlerini keşfetmek amacıyla

Faktör Analizi uygulanmıştır. Ölçek geliştirme sürecinin ilk aşamasında, yapıya dair varsayımlar test etmek için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ve belirlenen faktörlerin teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermiştir.

AFA ile belirlenen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, modelin uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA gibi) kabul edilebilir düzeylerde olduğunu ve Anne-Baba Görüşleri yapısının alt boyutlarının istatistiksel olarak anlamlı ve sağlam olduğunu teyit etmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Developmental) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme adımları orijinal yayında belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5 veya 7 seçenekli Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Anne-Babalar

Yaş Grubu: Yetişkinler (Ebeveynler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan ve aktif olarak çocuk yetiştirme sorumluluğu bulunan bireylerden oluşan örneklem üzerinde standartlaştırılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçme, Ebeveyn Tutumları, Çocuk Gelişimi, Ölçek Yapısı, Güvenirlilik Analizi, Geçerlik Analizi, Aile Danışmanlığı

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Arzu Özyürek

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresi: a.ozyurek@karabuk.edu.tr

Yazın Adresi: Karabük Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü (Yayın tarihi itibarıyla).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Özinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek akademik araştırmalar için genellikle ücretsiz olarak erişilebilir durumdadır, ancak ticari veya geniş ölçekli kullanım için yazar Arzu Özyürek ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: anne-baba-gorusleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine dair detaylı bilgiler aşağıdaki akademik yayında bulunmaktadır:

Özyürek, A.(2018). Anne-baba çocuk yetiştirme tutumları ve üç farklı ölçek geliştirme çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(2), 659-676.

Anne-Baba Görüşleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, telif hakları ve kullanım kısıtlamaları nedeniyle bu kaynakta sunulmamaktadır. Maddelere ve puanlama yönergelerine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi veya yukarıda belirtilen akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.